

Lieta C-598/21

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2021. gada 28. septembris

Iesniedzējtiesa:

Krajský súd v Prešove (Apgabaltiesa Prešovā, Slovākija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 13. septembris

Prasītāji:

SP

CI

Atbildētāja:

Všeobecná úverová banka a.s.

Pamatlietas priekšmets

Patērētāju tiesību aizsardzība – Novēlots maksājums – Pirmstermiņa kredīta atmaksa – Samērīgums ar kredīta summu – Kredīts bez noteikta mērķa – Kūlas tiesību izmantošana, veicot nekustamā īpašuma labprātīgo (privāto) pārdošanu izsolē – Īpašumtiesību zaudēšana

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Prejudiciālie jautājumi ir par to, vai nekustamā īpašuma kūlas tiesību izmantošana, veicot labprātīgo pārdošanu izsolē, pirmstermiņa kredīta atmaksa, vairākkārtēja jaunu kredītņēmumu noslēgšana iepriekšējo kredītu un kredītu izmaksu segšanai ir saderīga ar Pamattiesību hartu, Padomes Direktīvu 93/13/EEK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/29/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/48/EK, kā arī Eiropas Savienības Tiesas judikatūru.

Prejudiciālie jautājumi

1. Vai Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 47. pantam, aplūkojot to kopsakarā ar tās 7. un 38. pantu, Padomes Direktīvai 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (turpmāk tekstā – “Direktīva 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos”), Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (turpmāk tekstā – “Direktīva 2005/29/EK par negodīgu komercpraksi”), kā arī Eiropas Savienības tiesību efektivitātes principam ir pretrunā tāds tiesisks regulējums, kāds ir ietverts *Občiansky zákonník* (Civilkodekss) 53. panta 9. punktā un 565. pantā, saskaņā ar kuriem pirmstermiņa kredīta atmaksas gadījumā netiek ņemts vērā šīs darbības samērīgums, it īpaši patērētāju saistību pārkāpuma smagums salīdzinājumā ar kredīta summu un tā atmaksas termiņu?

2. Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzīga (nav pretrunā), iesniedzējtiesa uzdod šādus jautājumus:

2.a) Vai Hartas 47. pantam, aplūkojot to kopsakarā ar tās 7. un 38. pantu, Direktīvai 93/13/EK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos, Direktīvai 2005/29/EK par negodīgu komercpraksi, kā arī Savienības tiesību efektivitātes principam ir pretruna judikatūra, saskaņā ar kuru būtībā netiek apturēta kūlas tiesību izmantošana, kas īstenojama, veicot nekustamā īpašuma – patērētāju vai citu personu mājokļa – privāto pārdošanu izsolē, un vienlaikus

netiek ņemts vērā patērētāja saistību pārkāpuma smagums salīdzinājumā ar kredīta summu un kredīta termiņu arī tad, ja pastāv cits aizdevēja prasījuma apmierināšanas veids, proti, izpildes tiesā procedūra, kurā priekšroka nav dodama apķīlāta mājokļa pārdošanai?

2.b) Vai Direktīvas 2005/29/EK par negodīgu komercpraksi 3. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka patērētāju aizsardzība pret negodīgu komercpraksi patērētāju kredītu jomā aptver visus aizdevēja prasījumu apmaksas veidus, tostarp jauna kredīta ņemšanu ar mērķi segt no iepriekšējā kredītīguma izrietošās saistības?

2.c) Vai Direktīva 2005/29/EK par negodīgu komercpraksi ir jāinterpretē tādējādi, ka par negodīgu komercpraksi ir uzskatāma arī tāda aizdevēja rīcība, kurš vairākkārt piešķir kredītus patērētājam, kas nespēj atmaksāt kredītus, tādējādi, ka tā rezultātā rodas kredītu ķēde, ko aizdevējs faktiski neizmaksā patērētājam, bet gan patur tos, lai segtu iepriekšējos kredītus un kopējās kredīta izmaksas?

2.d) Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/48/EK par patēriņa kredītīgumiem un ar ko atceļ Direktīvu 87/102/EEK (turpmāk tekstā – “Direktīva 2008/48/EEK par patēriņa kredītiem”), 2. panta 2. punkta a) apakšpunkts, aplūkojot to kopsakarā ar šīs direktīvas 10. apsvērumu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neizslēdz šīs direktīvas piemērošanu pat attiecībā uz kredītu, kam piemīt visas patēriņa kredīta iezīmes, ja kredīta mērķis netika nolīgts un ja aizdevējs ir izmantojis visu kredīta summu, izņemot nelielu daļu, iepriekšējo patēriņa kredītu segšanai, savukārt nodrošinājumam tika noteikta nekustamā īpašuma ķīla?

2.e) Vai Eiropas Savienības Tiesas 2016. gada 21. aprīļa spriedums *Radlinger un Radlingerová* (C-377/14, EU:C:2016:283) ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams arī patēriņa kredītīgumam, ja saskaņā ar šādu līgumu daļa no kredīta ir tikusi izmantota aizdevēja izmaksu segšanai?

Atbilstošās Savienības tiesību normas un Tiesas judikatūra

Eiropas Savienības Pamattiesību harta: 7., 38. un 47. pants

Padomes Direktīva 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos: divpadsmitais līdz četrpadsmitais, sešpadsmitais, divdesmitais divdesmit pirmais un divdesmit ceturtais apsvērumi; 1. un 3. pants, 4. panta 1. punkts, 6. panta 1. punkts, 7. un 8. pants.

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/48/EK par patēriņa kredītīgumiem un ar ko atceļ Direktīvu 87/102/EEK: 10. apsvērumi, 1. pants, 2. panta 2. punkta a) apakšpunkts, 3. panta g), h) un l) punkts, kā arī 23. pants.

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/29/EK par negodīgu komercpraksi: 2. panta c)–e) un k) punkts, 3., 5., 6., 7., 11. un 13. pants.

Tiesas spriedums, 2016. gada 21. aprīlis, C-377/14, EU:C:2016:283; it īpaši [rezolūtīvās daļas] 3. punkts.

Atbilstošās valsts tiesību normas

Občiansky zákonník (Civilkodekss)

53. pants: negodīgi noteikumi patērētāju līgumos

151.h panta 6. punkts, 151.j panta 1. punkts, 151.m pants: atsevišķi nosacījumi ķīlas tiesību izmantošanai

565. pants: visa prasījuma atmaksa kāda no kārtējiem maksājumiem neveikšanas dēļ

Zákon č. 129/2010 o spotřebitel'ských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Likums Nr. 129/2010 par patēriņa un citiem kredītiem, kā arī patēriņa aizdevumiem un grozījumiem atsevišķos likumos)

Zákon č. 258/2001 Z.z. o spotřebitel'ských úveroch (prvý zákon o spotrebiteľ'ských úveroch) (Likums Nr. 258/2001 par patēriņa kredītiem (pirmais likums par patēriņa kredītiem))

4. panta 2. punkts reglamentē īpašas prasības patēriņa kredītlīgumam.

4. panta 3. punkta pēdējā teikumā ir paredzēta sankcija par patēriņa kredītlīguma īpašu prasību nenorādīšanu.

Zákon 527/2002 Z.z. o dobrovol'ných dražbách (Likums Nr. 527/2002 par labprātīgu pārdošanu izsolē)

6. panta 1. punkta pirmajā teikumā ir definēts izsoles organizētājs.

Zákon 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (Likums Nr. 160/2015 – Civilprocesa kodekss)

325. panta 1. punkts un 2. punkta d) apakšpunkts reglamentē pagaidu pasākumu.

Zákon 233/1995 Z.z. Exekučný poriadok (Likums Nr. 233/1995 – Izpildes procesa kodekss)

61.g pants: parādnieka lūgums par atmaksu daļās, 63. pants: izpildes kārtība

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Atbildētāja *Všeobecná úverová banka, a.s.* (turpmāk tekstā – “*VUB* banka”) un sabiedrība *Consumer Finance Holding a.s.* (turpmāk tekstā – “*CFH*”) agrāk bija ekonomiski saistītas. *CFH* pārvaldīja *VUB* bankas izsniegtos kredītus. Gan *VUB* banka, gan *CFH* agrāk ir piešķirušās prasītājiem patēriņa kredītus. SP un CI (turpmāk tekstā – “prasītāji”) noslēdza ar *CFH* patēriņa kredītlīgumu jau 2004. gadā. Pēc tam tika piešķirti nākamie patēriņa kredīti. Prasītāji nespēja atmaksāt kredītus, tādēļ *VUB* banka viņiem piešķīra jaunus kredītus, tomēr tā izmaksāja tos nevis prasītājiem, bet tieši sev, lai segtu prasījumus, kas izrietēja no iepriekšējiem patēriņa kredītiem. *VUB* banka vienpusēji noteica prasījumu summu.
- 2 Lai gan 2004. gadā prasītāji bija saņēmuši patēriņa kredītu 18 000 Slovākijas kronu (597,49 EUR) apmērā, pēdējo kredītu *VUB* banka viņiem piešķīra saskaņā ar 2012. gada 9. februāra līgumu ar nosaukumu “Hypo Pôžička” par summu 30 221,50 EUR apmērā uz laiku līdz 2032. gadam (turpmāk tekstā – “apstrīdētais kredīts”).
- 3 *VUB* banka izmantoja gandrīz pilnu apstrīdētā kredīta summu, lai segtu iepriekšējos patēriņa kredītus, kas tika piešķirti kopš 2004. gada, proti, gan *VUB* bankas patēriņa kredītus, gan *CFH* piešķirtos kredītus. Daļu no apstrīdētā kredīta *VUB* banka izmantoja par labu *CFH*, “lai segtu ar apstrīdētā kredīta piešķiršanu saistītās izmaksas”. Apstrīdētā kredīta mērķis līgumā nav noteikts. *VUB* banka apgalvo, ka apstrīdētajam kredītam nav piemērojama aizsardzība, kas noteikta tiesību normās par patēriņa kredītiem.
- 4 Tāpat pirms 2012. gada *VUB* banka piešķīra prasītājiem kredītus tādējādi, ka tie tika izmantoti agrāko parādu segšanai. Piemēram, ar 2009. gada 23. novembra patēriņa kredītlīgumu *VUB* banka piešķīra prasītājiem kredītu 25 156,98 EUR apmērā, lai segtu procentus un izmaksas 24 593,60 EUR apmērā, un šis kredīts ir minēts apstrīdētā kredīta līgumā. Pastāv šaubas par procentu pamatotību, it īpaši tādēļ, ka nav ievērotas līguma prasības atbilstoši Likumam Nr. 258/2001 Z.z. (pirmais likums par patēriņa kredītu).
- 5 *VUB* bankas piešķirtā apstrīdētā kredīta iezīme ir tā nodrošinājums ar nekustamā īpašuma, proti, ģimenes mājas, kurā dzīvo prasītāji un citas personas, ķīlu. Pēc apstrīdētā kredīta piešķiršanas (2012. gada 9. februārī) prasītāji kavēja kredīta atmaksas kārtējos maksājumus 1106,50 EUR apmērā. Saistībā ar to, ka kredīts netika atmaksāts, *VUB* banka pieprasīja pilnu kredīta atmaksu (2013. gada 13. janvārī). Apstrīdētā kredīta līgumā noteikumos tika paredzēta pirmstermiņa kredīta atmaksa. Šī vienošanās bija ietverta VI panta 42. un 42.1 punktā. Vienīgie likumā paredzētie nosacījumi pirmstermiņa atmaksas pieprasīšanai ir **trīs mēnešu maksājumu nokavējums** un secīgs brīdinājums, ar ko tiek piešķirts papildu piecpadsmit dienu termiņš. Pēc tam 2013. gada 12. aprīlī *VUB* banka paziņoja par ķīlas tiesību izmantošanu, labprātīgi pārdodot izsolē prasītāju ģimenes māju, kuras vērtība ir vismaz **trīsdesmit reizes lielāka** nekā summa, kuras dēļ banka uzsāka

procedūru, kas saistīta ar kredīta pirmstermiņa atmaksu un tam sekojošu mājas pārdošanu.

- 6 Prasītāji vērsās *Okresný súd Prešov* (Prešovas rajona tiesa, turpmāk tekstā – “rajona tiesa”) ar lūgumu apturēt ķīlas tiesību izmantošanu, kas īstenojama, veicot labprātīgu pārdošanu izsolē. Prasītāji citā starpā pārmet bankai, ka tā, noslēdzot kredītīgumus, ir pārkāpusi Savienības tiesībās garantētās tiesības. Ar pirmo spriedumu rajona tiesa prasību noraidīja. Rajona tiesa uzskatīja, ka principā nebija šķēršļu, kas liegtu pārdot prasītāju ģimenes māju ārpustiesas procedūrā.
- 7 Izskatot prasītāju iesniegto apelācijas sūdzību, *Krajský súd v Prešove* (Prešovas apgabaltiesa, turpmāk tekstā – “apgabaltiesa”) atcēla spriedumu un kā šķērslī, kas liedz pārdot prasītāju ģimenes māju labprātīgā pārdošanā izsolē, norādīja nesamērīgumu. Apgabaltiesas ieskatā prasītāju ģimenes mājas pārdošana ir **nesamērīga**, jo pastāv cits ķīlas tiesību izmantošanas veids, proti, izpildes procedūra, kurā *VUB* bankas prasījums var tikt apmierināts, kamēr prasītājas nezaudēs īpašumtiesības uz ģimenes māju. Apgabaltiesa ņēma vērā patērētāju tiesību pārkāpumu.
- 8 Pēc tam ar otro spriedumu rajona tiesa prasību atkal noraidīja. Tā atsauca uz Eiropas Savienības Tiesas spriedumu lietā C-34/13, saskaņā ar kuru arī negodīgi noteikumi neliedz pārdot prasītāju mājokli ārpustiesas procedūrā, īstenojot ķīlas tiesības. Rajona tiesa ir devusi priekšroku *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Slovākijas Republikas Augstākā tiesa) spriedumam citā lietā, kurā šī tiesa *ex ante* neatzina patērētāju tiesību aizsardzību tādējādi, lai tiktu apturēta patērētāju mājokļa pārdošana ārpustiesas kārtībā labprātīgā pārdošanā izsolē.
- 9 Prasītājas iesniedza apelācijas sūdzību, lūdzot apturēt ķīlas tiesību izmantošanu, kas īstenojama, veicot labprātīgu pārdošanu izsolē, un cita starpā norādot uz viņu patērētāju tiesību pārkāpumu un tiesību uz mājokli pārkāpumu gadījumā, ja viņu ģimenes māja tiktu pārdota.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 10 Saistībā ar ķīlas tiesību īstenošanu Slovākijas Republika nav skaidri paredzējusi pienākumu ņemt vērā faktoros, kurus Eiropas Savienības Tiesa ir uzskatījusi par būtiskiem sprieduma lietā C-415/11 *Mohamed Aziz* 73. punktā: “*It īpaši, runājot par, pirmkārt, ilgtermiņa līgumos ietvertu noteikumu par līguma pirmstermiņa izbeigšanu parādnieka saistību neievērošanas noteiktā laikposmā dēļ, iesniedzējtiesai, kā savu secinājumu 77. un 78. punktā norādījusi arī ģenerāladvokāte, tostarp ir jāpārbauda, vai pārdevēja vai piegādātāja iespēja pieprasīt visas aizdevuma summas atmaksu ir atkarīga no tā, ka patērētājs nav izpildījis vienu no saviem pienākumiem, kam ir būtiska nozīme attiecīgajās līgumattiecībās, vai šī iespēja ir paredzēta gadījumos, kad šādai līguma neizpildei ir pietiekami nopietns raksturs attiecībā pret aizdevuma līgumu un summu, vai šī iespēja ietver atkāpi no attiecīgajā jomā piemērojamajām tiesību normām un vai valsts tiesībās ir paredzēti adekvāti un efektīvi līdzekļi, kas ļautu patērētājam, kam*

tiek piemērots šāds līguma noteikums, novērst šīs aizdevuma atmaksas pieprasīšanas sekas.”

- 11 Iesniedzējtiesa uzskata, ka labprātīgas (privātas) pārdošanas izsolē institūtam ir arī būtiska nozīme patērētāju tiesību jomā. Problēma ir saistīta ar labprātīgas pārdošanas izsolē samērīgumu, un tā nav atrisināta judikatūrā. Ja netiktu ievērots samērīguma princips, būtu pieļaujama patērētāja nekustamā īpašuma, tostarp viņa mājokļa, labprātīga pārdošana izsolē gadījumos, kad pieļauts jebkurš, arī mazāk smags, patērētāja pienākuma pārkāpums.
- 12 Nav apstrīdams, ka patērētāju aizsardzība nav absolūta. Patērētāju mājoklis var tikt pārdots bez tiesvedības, neraugoties uz negodīgiem noteikumiem (C-34/13).
- 13 Slovērijas Republikā pastāv divi ķīlas tiesību īstenošanas veidi. Pirmais ir ķīlas priekšmeta labprātīga pārdošana izsolē. Šo pārdošanu izsolē veic privātpersona – uzņēmējs. Kreditors vienpusēji nosaka prasījuma apmēru. Cits uzņēmējs – izsoles organizētājs parasti pārdod arī patērētāju mājokli bez jebkādas tiesvedības, objektīvi neizvērtējot prasījuma summu un patērētāju mājokļa pārdošanas izsolē samērīgumu. Lai gan netiek dota patērētāju piekrišana, likumā šī pārdošana ir dēvēta kā “labprātīga”.
- 14 Otrais pieļaujamais ķīlas tiesību īstenošanas veids ir izpildes procedūra tiesā, pamatojoties uz Likumu Nr. 233/1995 – Izpildes procesa kodeksu. Pirms tās tiek veikta līguma noteikumu pārbaude, kurā tiesa var atļaut veikt atmaksu daļās, un līdz ar to tai pēc savas iniciatīvas ir jāņem vērā patērētāja aizsardzība, pamatojoties uz visām iepriekš minētajām direktīvām. Vēlāk pieņemtu tiesas nolēmumu kreditors var iesniegt tiesu izpildītājam, kurš arī var atļaut veikt atmaksu daļās, arestēt patērētāja kustamo īpašumu, naudas līdzekļus bankās un citus prasījumus, var noteikt ieturējumus no patērētāja darba algas, kā arī noteikt nekustamā īpašuma, kurā atrodas patērētāja mājoklis, pārdošanu.
- 15 Jau sākotnēji šķiet, ka pastāv liela atšķirība starp minētajiem ķīlas tiesību īstenošanas veidiem. Šajās abās procedūrās patērētāja mājoklis var tikt pārdots, bet izpildes procesā tiesā patērētājam var tikt atļauts veikt atmaksu daļās, kā arī noregulēt sankcijas par maksājumu nokavēšanu. It īpaši ilgtermiņa kredītu gadījumā tas ļauj aktivizēt sākotnējo daļās veicamo maksājumu līmeni līdz pat kredīta termiņa beigām. Tādējādi var panākt to, ka kreditors tiks apmierināts tādā pašā laikā, par kuru ir panākta vienošanās ar patērētāju, savukārt patērētājs saglabās savu mājokli.
- 16 Labprātīga pārdošana izsolē nesniedz šādas garantijas. Labprātīgu pārdošanu izsolē arī neaptur tiesvedība, kas attiecas uz negodīgiem noteikumiem. Ja pārdošana izsolē ir veikta, patērētājs zaudē īpašumtiesības uz mājokli un viņam tas nekavējoties ir jāpamet. *Ex post* (pēc izsoles) tiesvedība par pārdošanas izsolē spēkā neesamības atzīšanu pēc tam, kad patērētāji ir zaudējuši īpašumtiesības, ir īpaši dramatisks patērētājiem.

- 17 Tikmēr aizsardzība pret nesamērīgu iejaukšanos patērētāju tiesībās, tostarp viņu tiesībās uz mājokļiem, ir īpaši nozīmīga *ex ante*, pirms tiek veikta pārdošana izsolē, bet, tā kā materiālās tiesības nereglamentē citu *ex ante* aizsardzības iespēju, vienīga iespēja ir **prasība, ar ko lūdz apturēt ķīlas tiesību īstenošanu** labprātīgas pārdošanas izsolē procedūrā. Spriedums, ar kuru tiek noteikts pienākums, no vienas puses, neiegūst *res iudicata* spēku, bet no otras puses nodrošina kreditoram otru ķīlas tiesību īstenošanas veidu, proti, pārdošanu izsolē izpildes procedūrā.
- 18 Kreditori atsaucas uz ātrumu, kāds ir ieķīlātas mantas labprātīgai pārdošanai izsolē, tomēr kredītīguma priekšmets un mērķis nav nekustamo īpašumu tirdzniecība, bet gan kredīta piešķiršana patērētājiem bez negodīgajiem līguma noteikumiem un bez negodīgas komercprakses, lai nodrošinātu patērētājam labāku dzīves kvalitāti.
- 19 Slovērijas tiesiskais regulējums ļauj konstatēt kredīta pirmstermiņa atmaksu, **neizskatot jautājumu par to, vai patērētājs ir pārkāpis būtisku pienākumu**, vai šāda neizpilde ir **pietiekami nopietna attiecībā pret kredīta atmaksas termiņu un tā summu, vai valsts tiesībās ir paredzēti adekvāti un efektīvi pasākumi, lai patērētājs varētu novērst šādas kredīta atmaksas sekas.**
- 20 Iesniedzējtiesa pieņem, ka, ja likumā būtu prasīti tādi apstākļi pirmstermiņa kredīta atmaksai, kādus Tiesa ir minējusi sprieduma *Aziz* (C-415/11) 73. punktā, kreditors varētu piemērot sankcijas, uzsākt tiesvedību un pieprasīt mazāku daļās veicamo maksājumu piespiedu samaksu, tomēr viņš noteikti nevarētu uzsākt prasītāju ģimenes mājas pārdošanu nelielas nepietiekamas samaksas dēļ.
- 21 Samērīgāks tiesiskais regulējums sniegtu arī iespēju atsaukties uz tiesībām un pēc iestādes ierosmes pārbaudīt negodīgus līguma noteikumus un negodīgu komercpraksi. Savukārt saskaņā ar izklāstīto judikatūru ģimenes mājas pārdošana labprātīgā pārdošanā izsolē nevar tikt apturēta, nosakot pienākumu atturēties no minētās izsoles.
- 22 Iesniedzējtiesa norāda, ka apstrīdētais kredīts un iepriekšējie patēriņa kredīti tika izmantoti, lai atmaksātu iepriekšējos kredītus. Ir acīmredzams, ka prasītāji vairākkārt ir saņēmuši patēriņa kredītu, lai gan viņiem nebija pietiekamu ienākumu.
- 23 Iesniedzējtiesa nesaskata iemeslu, lai tādus apstākļus kā izklāstītā patēriņa kredītu atmaksa izslēgtu no prakses, kurai ir piemērojama Direktīva 2005/29. Tā arī uzskata, ka šī negodīgā komercprakse nevar tikt izslēgta no tiesas kontroles, kas veicama atbilstoši Direktīvai 2005/29. Citādi pastāvētu loģiska pretruna, jo laikposms negodīgas prakses komercdarījumā novērtēšanai beigtos pirms patēriņa kredītu faktiskas atmaksas. Iesniedzējtiesa norāda, ka Direktīvas 2005/29/EK 3. pantā ir ieteikta aizsardzība ne tikai pirms komercdarījuma noslēgšanas un tā noslēgšanas laikā, **bet arī pēc komercdarījuma noslēgšanas.** Ja patēriņa kredīta atmaksa nenotiek “komercdarījuma noslēgšanas laikā”, tad tā notiek laikposmā

“pēc komercdarījuma noslēgšanas”. Iesniedzējtiesa piebilst, ka, lai gan iespējamai negodīgai komercprakse, iespējams, nav tiešas ietekmes uz tiesiskā darījuma spēkā neesamību, tā tomēr ietekmē līguma noteikumu negodīguma novērtējumu kā vienu no apstākļiem Direktīvas 93/13 4. panta 1. punkta izpratnē.

- 24 Iesniedzējtiesa uzskata, ka patēriņa kredīta mērķim nevajadzētu būt tādām, ka patērētājiem cikliski netiek izmaksāti kredīti, jo tos patur kreditors, lai segtu savus prasījumus, kas izriet no iepriekšējiem kredītiem. Šāda kredītu piešķiršana ir pilnīgi bezjēdzīga no Direktīvas 2008/48/EK mērķa skatpunkta.
- 25 Iesniedzējtiesa norāda, ka apstrīdētajā kredītlīgumā nav precizēts kredīta priekšmets un tajā ir ietvertas patēriņa kredītlīguma prasības. Vienīgais elements, kurš izslēdzot apstrīdēto kredītu no šīs direktīvas piemērošanas jomas, ir nodrošinājums ar nekustamo īpašumu.
- 26 Tomēr apstrīdētais kredīts nav hipotēka un nav kredīts, kas paredzēts ieguldījumiem nekustamajos īpašumos vai dzīvokļos. Nodrošinājums ar nekustamo īpašumu ir paredzēts, lai atmaksātu iepriekšējos patēriņa kredītus.
- 27 Iesniedzējtiesa nesaskata praktiskas ekonomiskas atšķirības starp apstrīdēto kredītu un patēriņa kredītiem, kas tika izsniegti pirms apstrīdētā kredīta. Tā kā apstrīdētais kredīts ir paredzēts tam, lai atmaksātu iepriekšējos patēriņa kredītus, pastāv ļoti cieša līgumu noslēgšanas mērķa saikne starp apstrīdēto kredītu un iepriekšējiem patēriņa kredītiem, kuru atmaksai tika piešķirts apstrīdētais kredīts.
- 28 Attiecībā uz pēdējo jautājumu par to, vai 2016. gada 21. aprīļa spriedums C-377/14 *Radlinger un Radlingerová* lietā ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams arī patēriņa kredīta līgumam, ja šāda līguma ietvaros daļa no piešķirtā kredīta bija paredzēta aizdevēja izmaksu segšanai, tas būs viens no apstākļiem, kurš noteiks parāda apmēru, kura dēļ tikai uzsākts prasītāju mājokļa pārdošanas process. *VUB* banka norāda, ka apstrīdētās summas faktiski ir tikušas izmaksātas prasītājam, un tā ir iekļāvusi tās kredīta summā, kura faktiski ir tikusi izmaksāta prasītājam.